С П Р А В К А

за отразяване на бележки, предложения и констатации по проект на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Националния институт по криминалистика (Обн. ДВ, бр. 7 от 2021 г.)

	Подател	**Бележки/Предложения/Констатации**	**Приети/ неприети**	**Мотиви**
1.	Синдикална федерация на служителите в МВР (становище изх. №187/ 26.02.2024 г.)	На 26 януари 2024 година на сайта на Министерски съвет, Портал за обществени консултации е публикуван Проект на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Националния институт по криминалистика и съответно Мотивите към него. Като **основна** причина в Мотивите към проект на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Националния институт по криминалистика (Мотиви към проект) е посочена необходимостта да се отговори на нуждите на криминалистичната дейност по установяване на употребата на наркотични вещества или употребата на алкохол, констатирани с полевите тестове, на уличени лица, както и нуждата от ясна регламентация на новите дейности в структурата, т.е. в НИК - МВР. Във връзка с направените предложения имаме следните коментари: 1. През годините, в лабораторията по токсикохимия в НИК - МВР се извършват изследвания за установяване употребата на наркотични вещества и/или техни аналози в биологични проби (кръв и урина) съгласно изискванията на Наредба № 1 от 2017 година за реда за установяване концентрацията на алкохол в кръвта и/или употребата на наркотични вещества и техни аналози (Наредба № 1). До 2017 година лабораторията е част от сектор „Биология,	1. Не се приема.	1. Няма да има дублиране на извършваните дейности в сектор „Токсикохимия“ и сектор „Физико-химия“. В сектор „Токсикохимия“ се анализират биологични проби (кръв) за наличие на етилов алкохол, съгласно Наредба № 1/19.07.2017 год. за реда за установяване употребата на

		токсикохимия и морфология“, от 2017 година до месец септември 2023 година е структурно преместена в сектор „Наркотици и токсикохимия“. Към момента се наблюдава значително увеличаването на броя на постъпващите проби след изследване с полеви тестове и големи срокове за изпълнение. Логично това налага увеличаването на щата и съответно отделянето на лабораторията по токсикохимия в отделен сектор „Токсикохимия“. По настоящем определянето на концентрацията на алкохол съгласно изискванията на Наредба № 1 се извършва в лабораторията по органичен анализ към сектор „Физико-химия“. Изследванията се извършват своевременно и не се наблюдава забавяне на сроковете за изпълнение. Видно от горното Цялата дейност на НИК - МВР, свързана с изискванията на Наредба № 1, е изпълнявана от експерти в два различни сектора и е ясно регламентирана с настоящия Правилник за устройството и дейността на Националния институт по криминалистика. Обособяването на лабораторията по токсикохимия в отделен сектор по никакъв начин не въвежда нови дейности, свързани с установяването на наркотични вещества или употребата на алкохол. Налице е само структурно разместване и по същество лабораторията запазва дейността си по отношение на изпълнението на изследванията на Наредба № 1. В Мотивите към проекта не е посочено какво налага лабораторията по токсикохимия, която изготвя експертните заключения с голямо закъснение (почти едногодишно), да започне да извършва и анализи за определяне на съдържанието на етанол в биологични проби. Не е обосновано и че лабораторията по токсикохимия разполага с нужната апаратура и обучени експерти за извършването на този вид анализи. Както беше споменато по-горе този вид изследване са от компетентността на експертите в сектор „Физико-химия“ и към момента се извършват с нужната експертност		алкохол и/или наркотични вещества или техни аналози. Докато в сектор „Физико-химия“ се анализират спиртни напитки и др. за наличие на алкохоли, включително и етанол. Определянето на алкохол в кръв спада към токсикохимичните, поради което със създаване на сектор „Токсикохимия“ те се прехвърлят в този сектор. Наличната апаратура за извършване на анали свързани с определяне на алкохол в кръв е собственост на НИК-МВР.

		като сроковете се спазват. Извършването на анализи за определяне на съдържанието на алкохол в новосъздадения сектор „Токсикохимия“ ще доведе до дублиране на дейности в различните сектори / лаборатории в НИК - МВР, което ще влоши организацията и координацията на работата, ще доведе до субективност при разпределяне на постъпващите преписки и съответно не би подобрило експертността при извършването на анализите. Ще се създаде предпоставка за неизпълнение на разумните срокове на изготвяне на експертните заключения и по отношение на съдържанието на алкохол в биологичните проби. Видно от. горното това изменение и допълнение ще създаде неясни и субективни правилата за разпределение на задачите и дейностите, извършвани във връзка с изпълнението на Наредба № 1, поради дублирането на изследванията в различните сектори. В заключение към момента в НИК - МВР има създадена организация и ясна регламентация на изследванията, свързани с Наредба № 1 от 2017 година за реда за установяване концентрацията на алкохол в кръвта и/или употребата на наркотични вещества и техни аналози. Дублирането на дейности и неясната им формулировка ще доведе единствено до субективност и предпоставка за влошаване на съществуващата организация по извършване на експертизите. **Във връзка с горното предлагаме в текста на т. 3, ал. 4, § 5 („извършва анализи за определяне на съдържанието на етанол, наркотични вещества и лекарствени средства в биологични обекти“) да отпадне думата „етанол“.** 2. В проекта на Правилника за изменение на Правилника за устройството и дейността на Националния институт по криминалистика са въведени нови дейности: 2.1. Извършване на анализ на пестициди и инсектициди. В проекта на Правилника се предвижда в сектор	2.1. Не се приема.	2.1. Съвсем логично е предложението тези анализи да се извършват в сектор

		„Токсикохимия“ тези анализи да бъде извършвани в биологични проби, а в сектор „Физико-химия“ - на чисти вещества. В Мотивите за изменение никъде не е посочена причина за въвеждане на тази нова дейност в работата на сектор „Физико-химия“, както и не е посочено, че е направен анализ за нейната необходимост. Не се цитира, че е извършена и съответната подготовка съгласно изискванията на действащата в НИК - МВР Система за управление, както и тези, посочени в раздел V на настоящия Правилник за устройството и дейността на Националния институт по криминалистика. Нормативната уредба изисква обосноваване на необходимостта от разработване на нов метод и решение за вида, обема и сроковете на извършване на дейността. Не е направена статистика нито за нуждите на разследващите структури за този вид изследвания (колко постановления биха постъпвали годишно), нито е направен анализ дали НИК - МВР разполага с необходимите технически средства и човешки ресурси (имайки предвид натовареността на експертите) и дали финансовите разходи за разработването на нова дейност / метод са икономически обосновани. Трябва да се отбележи, че анализ на пестициди се извършва от Централната лаборатория за химични изпитвания и контрол към Българска агенция по безопасност на храните, а на инсектициди - Централна лаборатория за химично изпитване и контрол към Националната служба за растителна защита. Следователно има държавни лаборатории, за които тези изследвания са рутинни и към основните им дейности. Под въпрос е дали е икономически рентабилно в НИК - МВР да се разработват нови методи и да се въвеждат дейности от гледна точка на изследване на пестициди и инсектициди като чисти вещества, предвид факта, че няма извършена оценка на броя преписки, които биха постъпвали годишно. **Във връзка с горното предлагаме в текста на т. а, ал. 2, § 5 („след думата „сплави“ се поставя запетая и се**		„Токсикохимия“, когато се търсят в биологични проби и в сектор „Физико-химия“, когато са чисти вещества. Потвърждаваме, че сектор „Физико-химия“ разполага с необходимата техника и специалисти – химици, натовареността на които ще е намаляла, предвид преминаване на анализите за алкохол по Наредба № 1/19.07.2017 г. в сектор „Токсикохимия“. Предвид посоченото чл. 8, ал. 2, т. 2, в Правилника на НИК-МВР (обн. ДВ, бр. 7 от 2021 г.) сектор „Физико-химия“ „разработва и внедрява нови химични и физични методи за изследване на веществени доказателства на основата на съвременни научни достижения.“, експертите не следва да имат проблем със създаване на необходимите методи за анализ на тези вещества.

		добавя „пестициди, инсектициди, органични и неорганични торове и неизвестни вещества“) да не се добавят „пестициди, инсектициди, органични и неорганични торове“. 2.2. Извършване на изследвания на неорганични вещества в биологични проби. В така предложения текст не е уточнено за какъв тип биологични проби става въпрос. Понятието „биологични проби“ има доста широк обхват и в зависимост от произхода на пробата могат да се провеждат редица физико-химични анализи, голяма част от които нямат общо с криминалистичните изследвания, а друга част от тях биха могли да бъдат обект на изследвания от специализираните подразделения на Министерство на околната среда и водите (Регионални инспекции по околна среда и води). Тази неточност е предпоставка за субективно и тенденциозно възлагане на постъпили задачи. От друга страна е необходимо да се спомене, че експерт от сектор „Фйзико-химия“ и досега се включва при нужда, в комплексни изследвания при анализа на биологични проби от човешки или животински произход, при които не се установява наличие на органични вещества или има данни за наличие на неорганични такива. Най-често това са случаи, при които има данни за отравяне на човека или животното, т.е. при провеждане на криминално разследване. Важно е да се отбележи, че в лабораторията по „Неорганичен анализ“ към сектор „Физико-химия“ се изследват разнообразни по вид обекти на криминалистични разследвания (стъкла, почви, метали, сплави и др. обекти, определя се дистанцията на произведен изстрел, както и се провежда недеструктивен анализ на метали-накити, предмети с нумизматична стойност и др.), като на практика не е възможно експертът да започне да работи основно в областта на токсикохимичния анализ (да определя неорганични вещества в биологични проби).	2.2. Не се приема.	2.2. Лабораторията по „Неорганичен анализ“ е в сектор „Физико-химия“. Както е посочено в становището на СФСМВР и досега експерт от сектор „Физико-химия“ се е включвал при необходимост в комплексни анализи на биологични проби за търсене на неорганични вещества. Също е посочено, че тези проби са относително малко (5 случая годишно), което не налага „експертът да започне да работи основно в областта на токсикохимичния анализ“. Няма проблем и в системният ход на изследването, поради това че пробата се обработва предварително за търсене на органични токсични вещества. Когато такива не бъдат открити се пристъпва към търсене на неорганични вещества.

		Необходимо е да се спомене, че към момента комплексните експертизи, които са изисквали в токсикохимично изследване да се включи и анализ на неорганична субстанция в проби от хора или животни са от порядъка на около 5 случая годишно. Последното би повлияло на създадената и даваща резултати към момента организация на работа, а именно би довело до объркване в системния ход на токсикохимично изследване, установяващо наличието на отровни за човешкия организъм вещества. До момента практиката в НИК - МВР показва, че много по-голям е броят на отравянията, свързани с употребата на вещества с органичен произход (лекарства, наркотици, селскостопански препарати, различни химикали и др.), отколкото на отравяния, дължащи се на употребата на вещества с неорганичен произход (киселини, основи, метални отрови, респективно техни съединения). Разделянето на такъв тип изследване на практика е невъзможно, същото следва да се извършва комплексно от специалисти в двете области на химията, като водещ следва да остане експертът токсикохимик, който при нужда да търси съдействие от специалист, провеждащ неорганичен анализ. Няма обоснована причина и противоречи на всякаква логика, предвид тенденцията в броя на случаите, пробите да постъпват първо в лабораторията на сектор „Физико-химия“ и едва при неустановяване на неорганично вещество, същите да преминават за анализ в лабораторията по токсикохимия. Това би довело до ненужно разходване на време и експертен ресурс, а в някои случаи и до необосновано изразходване на голяма част или на цялата представена за анализ проба, което на практика ще опорочи възложеното изследване. **Във връзка с горното предлагаме текста на т. б, ал. 2, § 5 („извършва се изследвания на неорганични вещества в биологични проби“) да не се приема.**		
		2.3. Извършване на изследвания на органични и неорганични торове.	2.3. Не се приема.	2.3. Предвид посоченото чл. 8, ал. 2, т. 2, в Правилника на НИК-МВР (обн.

		И към момента в НИК - МВР се извършва анализ на торове. В повечето случаи това са обекти по различни досъдебни или съдебни производства, най-често свързани с отглеждането на поставени под забрана растения. При анализа на тези вещества се подхожда като анализ на неизвестни субстанции, поради факта, че дори и намиращи се във фабричните си опаковки, същите са отворени. Докато неорганичните торове са смес от различни неорганични съединения, чието изследване е възможно да се осъществи технологично в НИК - МВР, органичните торове са съединения на въглеродна основа, като основно тяхно предимство е тяхната нетоксичност. В повечето случай те представляват екстракти от различни специфични растения (напр. водорасли и др.) или продукт от метаболизъм при някой животни (напр. екскремент от прилеп), за чието изследване НИК-МВР не разполага с методики за анализ. Поради тези факти считаме, че въвеждането на изричен ред „извършване на изследвания на органични и неорганични торове“ не е обосновано. **Във връзка с горното предлагаме в текста на т. а, ал. 2, § 5 („след думата „сплави“ се поставя запетая и се добавя „пестициди, инсектициди, органични и неорганични торове и неизвестни вещества“) да не се добавят „пестициди, инсектициди, органични и неорганични торове“.** И в заключение, посочените по-горе предложения в публикувания за обществено обсъждане Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Националния институт по криминалистика са направени без да бъдат обсъдени със служителите в съответните лаборатории, които биха били пряко засегнати от тях, ако същите бъдат приети.		ДВ, бр. 7 от 2021 г.) сектор „Физико-химия“ „разработва и внедрява нови химични и физични методи за изследване на веществени доказателства на основата на съвременни научни достижения.“, експертите не следва да имат проблем със създаване на необходимите методи за анализ на тези вещества.